ABC THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 PUBLICATION YEARS 1958 - 2025
Magic NO-2430-13
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

پاڪستان ۾ هر سطح تي بدعنواڻي آهي، طاقتور حلقن معاشي پاليسيون يرغمال بڻائي رکيون آهن: اي ايم ايف

پاڪستان ۾ حڪومت جي هر درجي تي بدعنواڻي جا خطرا موجود آهن، سڀني کان وڌيڪ تشويش ڏيندڙ ڪيفن آهي جيڪا طاقتور ۽ مراعتيون مالڪن جا هٿ اهم معاشي شعبن تي اثر انداز ٿي سگهي ٿا

پاڪستان ۾ بدعنواڻي جي حقيقي مقدار ڄاڻ ڪرڻ جو طريقو موجود نه آهي ۽ رپورٽ جي مطابق 2 سالن ۾ 5300 ارب روپين جي ريڪارڊ اڻپڻي معاملي جا هٿ اشارا آهن

ٽائپ واري وزارت آڻا رپورٽ ٿن مهينن جي ديرڪان پوءِ آءِ ايم ايف شرط تي جاري ڪئي آهي ته جيئن ايڪرڊڪو بورڊ جي اينڊرٿ اجلاس ۾ 1.2 ارب ڊالرز جي بن قسطن تي ڪم ڪيو وڃي

بدعنواڻي ملڪ جي معاشي سماجي ترقي جي سڀني ڪان وڌي رڪاوٽ بڻيل آهي جيڪا سرڪاري رقم جي ضايع، مارڪيٽ جي بگاڙ، غير منصفاڻي رڻ، عوامي پوسي ۽ ڪڇلنائي ۽ سرمايڪاري ۽ روزگار جو سبب بڻيل آهي

عوام، عليم، ڪي ملڪ جو سڀني کان وڌيڪ بدعنواڻ ادارن ۾ شمار ڪري ٿو ۽ عدالتي نظام ۾ شفافيت، ڪمزور ڪارڪردگي ۽ انصاف جي فراهمي کي متاثر ڪري ٿي

عالمي آڳيمين جي ڪارڪردگي ۽ اخلاقي معيار جي نگراني جو نظام مضبوط بڻايو ويندو جيڪڏهن شفاف اصول نه اختيار ڪيا ويا تہ عليم جي آڙاڻي تي خلڦا ٿيل سڪون ٿا، جيڪو جي مغربي لاءِ واضح شفاف ۽ ميرٽ تي ٻڌل معيار واضح ڪيو وڃي

ٽيڪس نظام جي ڏاڪائين سرڪاري خرچن، مالياتي انتظام ۽ ڪنٽرولين پيلڪ پريڪيورمنٽ ۽ رياستي اڳواڻن جي نگراني جو ڀاڱ سبب آهن، رپورٽ موجب بدعنواڻي نه صرف عوامي خدمتن کي متاثر ڪري آهي

رياستي مالڪن يا رياستي سرپرستي ڪان وڌيڪ نقصان ڏيندڙ ڪيفن آهن آءِ ايم ايف جي مطابق بدعنواڻي جا خطرا موجود آهن سڀني معاشي شعبن تي اثر انداز ٿي سگهن ٿا، جن

ڏکڻ پنجاب کي رڳو ٽالي جو صوبو نه پر جدا اسمبلي وزيراعلاڻي ۽ گورنر ڏيڻ گهرجي: رفقي صدر

ملتان 5 هزار سال قديم شهر آهي جتي پاڻپجاري، امن ۽ انسانيت جي خدمت جون روايتون آج بہ قائم آهن: سيد يوسف رضا گيلاني

پي اي ايس پي لڪين عورتن کي سڃاڻپ، ماڻهي تحفظ ۽ بااختيار بڻايو، آج اهي عورتون ڀنڀنجي خاندانن جي ڪفالت ڪري رهيون آهن

ڏکڻ پنجاب لاءِ 34 سيڪڙو اي ايس پي پي، 66 سيڪڙو رکي وڃي جنهن تحت يونيورسٽيون، ڪاليجز ۽ اسڪولن ۾ پيا تربياتي منصوبا مڪمل ٿيا

ملتان (اي پي پي) رفقي صدر سيد يوسف رضا گيلاني چيو آهي تہ ملتان 5 هزار سال قديم شهر آهي جتي پاڻپجاري، امن ۽ انسانيت جون روايتون اڄ بہ قائم آهن.

انسانيت جي خدمت جون روايتون اڄ بہ قائم آهن، سيد يوسف رضا گيلاني

پاڪستان ۾ بدعنواڻي جي حقيقي مقدار ڄاڻڻ لاءِ ڪو حڪومت پريسري جوڪو طريقو موجود نه آهي

سوچڻ تو آهي پر قومي احتساب بيورو (نيب) ٻڌايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

اسان جنگ ۾ پارٽ کي گوڏن ۾ ڪريا، ڪشميرين کي سندن خودمختياري جو حق هر صورت ۾ ڏيارينداسين: وزيراعظم

آمريڪي صدر ڊونالڊ ٽرمپ ٻڌ بار بار پرٿي جهاز ڪيرائڻ جو ذڪر ڪري ٿو، پاڪستان کي جيڪا عزت اڄ ملي آهي اها اسان جي بهادر جوانن ۽ شاهين ۽ بهترين ڪارڪردگي جي ڪري ملي آهي: شهباز شريف

چئن ڏينهن اندر پاڪستاني فوج گوڏن ۾ اچي وئي، پاڻ ۾ غيرقانوني قبضي هيٺ جمون ۽ ڪشمير جي عوام، ڪي انهن جو حق ملڻ تائين پاڪستان ڪشميرين جي اخلاقي، سياسي ۽ سفارتي حمايت جاري رکندو

پاڪ فوج پارٽ تي افتتح سيڙائيل هٿي چاڙ ڏيڻهن ۾ لاٿ ڪئي ڪيرائڻ ۾ مجبور ڪري ڇڏيو، ڦيلو مارڻل سيد عاصم منير ۽ سياسي ۽ عسڪري قيادت جي مشاورت سان ٻنا ڪنهن خوف جي فيصلا ڪيا

پاڪ فوج مي ٿيلوري سيد پاڪستان جو نڀاڻ ۽ وقار بلند ڪيو، ڦيلو پاڪستان جي عسڪري ۽ جنگي صلاحيتن کي مجرائڻ ڪنهن معاشي ميدان ۾، نه فتوحات جو ڦاڙو وڙيو ويندو: حڪومت ڏينهن رات محنت ڪري پئي

پارٽ غيرقانوني قبضي هيٺ جمون ۽ ڪشمير ۽ 8 لک فوج مقرر ڪري آڻائي جي عوام جون زندگيون زهر ڪري ڇڏيون آهن، اسان پاڪ فوج جي جوانن جي جرئت ۽ بهاريءَ جي ڪري سڪ جي نئڻ سهون ٿا

جنگ ڪانپور پارٽي فوج گوڏن ۾ اچي وئي، پارٽ جي غيرقانوني قبضي هيٺ جمون ۽ ڪشمير جي عوام کي انهن جو حق ملڻ تائين پاڪستان ڪشميرين جي اخلاقي، سياسي ۽ سفارتي حمايت جاري رکندو

معاشي ميدان تائين واضح جي عزم جو اظهار ڪندي چيو آهي تہ چئن ڏينهن واري

پاڪ ۾ ايم پي (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف تي فتوحات جو ڦاڙو

وزيراعظم پاران پي اي ايم جي نجڪاري جا سمورا مرحلا شفاف طريقي سان مڪمل ڪرڻ جي هدايت

وزيراعظم شهباز شريف جي صدارت ۾ پاڪستان انڊيپنڊنٽ پرائيويٽائزنگ (پي اي ايم) جي معاملن تي اهم اجلاس وزيراعظم هائوس ۾ ٿيو

پي اي ايم جي نجڪاري بابت 4 پالڪيز کي پيڪ - ڪاپيٽائي ڪيو ويو آهي، جلد ئي پي اي ايم جي نجڪاري جي حوالي سان بڊنگ ڪيندڙ بزنس پلان تحت 2029ع تائين پي اي ايم سرسز 40 کان وڌيڪ ڏهن تائين وڌائي ويندي: وزيراعظم کي بريفنگ

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف فوري ايڪرڪئين جي نجڪاري

ڀيرو اسماعيل خان ۽ بڪرنند ڪانڊي رٽ ڏاڪن 2 اهلڪار شهيد، 4 زخمي

دهشتگردن پوليس چوڪي ڪنڊرانڊ ڪانڊي رٽ ڏاڪن ڪيو، ڏاڪي سبب 2 اهلڪار سپاهي سيف الرحمان ۽ واڻيون رمضان شهيد ٿي ويا، 4 جوان زخمي

ڀيرو اسماعيل خان (اي پي پي) ڀيرو اسماعيل خان ۽ پوليس چوڪي ڪنڊرانڊ جي بڪرنند بند ڪانڊي رٽ ڏاڪيدار ماڻهو ڏاڪي سبب 2 اهلڪار سپاهي سيف الرحمان ۽ واڻيون رمضان شهيد ٿي ويا، 4 جوان زخمي

ڏاڪي جي ڪوشش ۾ 2 اهلڪار شهيد ۽ 4 زخمي ٿي پيا، پوليس چوڪي ڪنڊرانڊ جي بڪرنند بند ڪانڊي رٽ ڏاڪيدار ماڻهو

وڏي وزير سان ايشيائي ترقياتي بينڪ جي وفد جي ملاقات، اسڪيمن بابت ڄاڻ ڏني

ڪوسٽل ڊيولپمينٽ پروجيڪٽ منظوري هيٺ آخري مرحلي ۾ آهي، 75 ملين ڊالر جا ڀرم نوان منصوبا پڻ پائپ لائين ۾ آهن: ڪنڊيءَ ڊائريڪٽر

ڪراچي بي آر ٽي ريڊ لائن پروجيڪٽ شهري ٽرانسپورٽ ۽ سڌارا، انفراسٽرڪچر جي جديدڪاري جي پروگرامن جو تفصيلي جائزو ورتو ويو

وڏي وزير جي هدايتن تي بي آر ٽي ريڊ لائن جون سڀ رڪاوٽون ختم ڪري ٻيهر شروع ٿي ويون آهن ڪراچي (ڀيرو رپورٽ) سنڌ سڀ وڏي وزير سيد مراد علي شاهہ ايشيا ترقياتي بينڪ (ADB) پاڪستان ريزيڊنٽ مشن جو ڪنٽري ڊائريڪٽر ايساڪين جي اڳواڻي ۾ ايندڙ وفد سان ملاقات دوران صوبي ۾ ٻڌايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: وڏي وزير سيد مراد علي شاهہ جي صدارت ۾ صوبائي ڪابينا جي ڪنجائي تي رکي آهي

بينڪڊايش ۾ نگران حڪومت جو نظام بحال

سپريم ڪورٽ جي اپيلٽ ٻنچ تي نئين فيصلي ذريعي اهڙو اعلان ڪيو

فيصلي ۾ نگران حڪومت جي نظام جي مرحلوار لاڳو جي وضاحت ڪئي وئي

ڊاڪٽر لاڪين بر طڻي ڪري چئني اهي ٻڌڻيءَ سڀني موجب سپريم ڪورٽ جي بحال هئي چڏيو ۽ ان تي عملدرآمد جي

ڊاڪا (اي پي پي) بينڪڊايش جي سپريم ڪورٽ ملڪ ۾ نگران حڪومت جو نظام بحال هئي چڏيو ۽ ان تي عملدرآمد جي

بٽاڻ ۾ وزيراعظم شهباز شريف آزاد ڪشمير ۾ دانش اسڪول جي پيڙهہ جو پٿر رکي وڌي تقريب ۾ افتتاح ڪري رهيو آهي

ايشيائي ترقياتي بينڪ پاڪستان لاءِ 33 ڪروڙ ڊالر قرض جي منظوري ڏئي ڇڏي

پاور ٽرانسميشن اسٽرينڊنگ پراجيڪٽ جي لاءِ 33 ڪروڙ ڊالر جي ڳڏيل قرض جي منظوري ڏني وئي

اهو منصوبو پاڪستان جي حڪومت جي ترجيحي سرمايڪارين ۾ شامل آهي: ايشيائي ترقياتي بينڪ

اسلام آباد (ا ر ٻ) ايشيائي ترقياتي بينڪ تي 33 ڪروڙ ڊالر جي ڳڏيل قرض جي منظوري ڏني چڪي آهي تہ پاڪستان جي پاور سيڪٽر جي ڪارڪردگي ۾ بهتري آڻڻ ۽ توانائي جي سڀني سوڀ ڪمپنين

بقایا 1 زیرعنوان

دانش اسکولز مالی فارغ ٹیندز عابد خاندان تا شاگردن و شاگردیانی پر انجینئرنگ یاکنزا یلجی سلک جو نالو روٹیاں رہا کھٹا ہوئی اثاثوں جو اظہار من کنگھو خیس ڈیٹھن آئی کشمیر جو ہے یا ہنھی جی علاقنی ھاڑی ڈیو ۔ دانش اسکول جی پیڑھ جو ڈیر رکنی واری تشریف لیو خطاب کنندہ کشمیر ایم ایس ایم آزاد کشمیر جی ڈائریکٹر ایجوکیشن ڈاکٹر محمد اسحاق ڈیو ۔ زیرعنوان ڈیو ۔ زیرعنوان مشہود احمد خان کاسوا معززین و علاقنی واسین جو وڈ ڈک پوڻ موجود جو زیرعنوان ڈیو ۔ پا ۽ پا ۽ دانش اسکول جی پیڑھ جو ڏکر رکنی ڏسڻ ڪنڪ ۽ ڪنڪ ۽ ڪنڪ ۽

روزاني
عابر

ايڊيٽوريل

روس پاران خطي ۾ امن لاءِ ڪردار ادا ڪرڻ جي آڇ!

صفحو 4

راجا زاهد اختر خانزادہ

’اَٽ، جهاز، تيل ۽ امت مسلم جو وڃايل ’انڪار‘

صفحو 4

وفاقي پيڪر مخدوم امين فهيم جون يادون!

نور سنڌي

صفحو 4

غلام مصطفيٰ جماڻي

’ملاح مٿي ماءُ، اوتارا آڏن ڪي‘

صفحو 4

گڏيجي جي مختلف ڪرنل جا رهواسي پيدائشي طور تي معذور ڪنهن مسيحا جا منتظر

پيدائشي طور تي معذورن جي حڪومت ۽ نه ئي ڪنهن غير سرڪاري آرگنائزيشن ڪا مالي مدد ڪئي

غربت ۽ علاج ڪرائڻ جي سڳهه نه هجڻ ڪري غريب معذور پنهنجن ڪهرن ۾ ذڪي زندگي گذارڻ تي مجبور

پنهنجي مدد تحت علاج ڪرائڻ جي باوجود ٻارن کي ڪو به فائدو نه ملي سگهيو آهي، سرندي وارا مدد ڪن: معذور

گڏيجي: مختلف ڪرنل جا رهواسي پيدائشي طور تي معذور ڪنهن مسيحا جا منتظر آهن

گڏيجي (ڊي ڪي) گڏيجي جي مختلف ڪرنل نهال خان سولنگيءَ گڏيجي، ٽاهرياني رهواسي سولنگ گڏيجي، ڪنهن به سرڪاري يا غير سرڪاري آرگنائزيشن معذورن کي مالي مدد فراهم نه ڪئي آهي جنهن جي ڪري ضرور معذور پنهنجن ڪهرن ۾ ذڪي زندگي گذارڻ تي مجبور آهن. معذور الله ڏنو سولنگيءَ ڏانهن مخيرن ۽ سماجي ڪارڪنن کان اپيل ڪئي آهي ته اسان جي ٻارن جي مدد ڪرڻ ۾ اسان جي مدد ڪن. هن چيو ته اسان ڪا گهڻائي نه ٿي گهري رڳو اسان کي ڪا مدد ڪري ته جو اسان جا ٻار به پنهنجي پيرن تي بيهي سگهن ۽ پنهنجي روزي روٽي ڪمائي سگهن. هن چيو ته اسان جا ٻار به ٻين ٻارن وانگر ڪم ڪرڻ چاهن ٿا پر اسان جا ٻار پيدائشي طور تي معذور آهن ۽ پنهنجي مدد تحت علاج ڪرائڻ جو مطالبو ڪيو آهي.

روهڙيءَ ۾ 17 سالن جي ناري پاران پسند جي شادي نه ڪرڻ تان خودڪشي جي ڪوشش

سکر (ڊيپور رپورٽ) روهڙيءَ جي چوهڙا سنڌي واري علاقي ۾ 17 سالن جي ناري پسند جي شادي نه ڪرڻ تان خودڪشي جي ڪوشش ڪئي ويئي حالت ۾ اسپتال سلنسي ۾ ڇوڙائل نوجوان کي ٻچائڻ ۾ ڪامياب ٿيا آهن. هن ڪيس ۾ ٻڌايو ويو آهي ته ٻاهر جي ڪنهن نوجوان سان ٿيندڙ شادي کان انڪار ڪرڻ ڪري ٻارڙي پنهنجي ڳوٺ ۾ ڪا زهريلي شي کائي ورتي هئي. ڪيس جي تفصيل موجب ٻارڙي کي سڪرنڊ ۾ هڪ نجي اسپتال ۾ داخل ڪرايو ويو آه

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan

ABC CERTIFIED

روزانہ عبرت

متحدہ عرب امارات پر قیمت 2 درھم - سعودی عرب پر 2 ریال

ایڈیٹر انچیف و پبلشر: قاضی اسد عابد

مہ، اخبار پرنٹر نامہ حمل سمو پبلیو پرنٹز مل چوبگی عبرت گپ اف پبلیکیشنز
جی نمبت عبرت بلڈنگ کاٹھی کلاں جوڑیا مل علوی حاکمی
روزگر عبرت مالکانی اخبارن و باقاعدہ تصدیق پلس اس کان پڑیک اشاعت رکنڑا خبار آہی

Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191

Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

جمع 21 نومبر 2025ء

روس پاران خطي ۾ امن لاءِ ڪردار ادا ڪرڻ جي آڇ!

روس پاڪستان ۽ پارت توڙي افغانستان وچ ۾ تڪرارن جي حل لاءِ ڪردار ادا ڪرڻ جي آڇ ڪئي آهي. نائب وزيراعظم اسحاق� ڌار ماسڪو ۾ روس جي صدر ولاديمير پيوتن سان ملاقات ڪئي. ملاقات دوران پاڪستان ۽ روس بطرفي ۽ علاقائي تعاون کي وڌيڪ مضبوط بنائڻ تي اتفاق ڪيو. پڙهيڪي وزارت جي ترجمان موجب ملاقات دوران ايس سي ايم ميمبر ملڪن جا سربراهه به شريڪ ٿيا. روسي صدر ولاديمير پيوتن اڳواڻن جي آڇيان ڪئي، انهيءَ موقعي تي هن چيو ته خطي ۾ اقتصاديءَ تعاون کي وڌيڪ مضبوط بنائڻ ڄاهيون ٿا. هيڏانهن پاڪستان ۽ روس جي سفير جو چوڻ آهي ته روس پارت ۽ افغانستان سان پاڪستان جي چڪتائ کي ختم ڪرائڻ لاءِ ڪردار ادا ڪرڻ لاءِ تيار آهي امن خطي ۾ امن ۽ سلامتي ڄاهيون ٿا.

روس جي تازين آڇن ۽ پاڪستان جي سفارتي قدمن کي خطي ۾ امن قائم ڪرڻ جي حوالي سان ڏسڻ جو وقت آهي. نائب وزيراعظم اسحاق ڌار جي ماسڪو ۾ روس جي صدر ولاديمير پيوتن سان ملاقات ۽ شنگهائي تعاون تنظيم جي اجلاس ۾ شريڪ ٿيڻ واري تقريب ۾ رڳو پاڪستان جي پڙهيڪي پاليسيءَ ۽ اهم موڙ آهي، پر ان سان گڏوگڏ خطي ۾ استحڪام لاءِ نيون امڪاني راهون به ڪوليون ويون آهن. ملاقات دوران پاڪستان ۽ روس بطرفي ۽ علاقائي تعاون کي مضبوط ڪرڻ تي اتفاق ڪيو جڏهن ته روسي صدر ان ڳالهه تي زور ڏنو ته روس خطي ۾ اقتصاديءَ تعاون کي فروغ ڏيڻ چاهي ٿو. هن هڪ اهم پيغام آهي. روس جي دلچسپي خاص طور تي پاڪستان، پارت ۽ افغانستان سان تعلقات ۾ توازن قائم ڪرڻ ۽ خطي جي امن لاءِ اهم ٿي سگهي ٿي. پاڪستان جي موقف مان ڏسجي ٿو ته ملڪ ان رڳو خطي ۾ امن جي ضرورت کي سمجهي ٿو پر ان لاءِ عملي قدمن جو تياري پڻ ڪري رهيو آهي. نائب وزيراعظم اسحاق ڌار جي بيان مطابق پاڪستان ٽيڪنالاجي تي ٻڌل فعال ڊيزاسٽر مئنيجمينٽ نظام تيار ڪري چڪو آهي جنهن سان خطي ۾ پيش آيندڙ قدرتي ۽ انساني آفتن کي منهن ڏيڻ جي صلاحيت وڌي سگهي ٿي. ايس سي او جي شراڪتدارن سان گڏ مشقون ۽ تربيتون پڻ پاڪستان جي سنجيدگيءَ کي ظاهر ڪن ٿيون ته ملڪ خطي ۾ انساني تعاون ۽ ايمرجنسي تي تيار آهي. ٻئي طرف روس جي سفير جو پيغام ته صرف سياسي سطح تي اهميت رکي ٿو پر اهو امن قائم ڪرڻ لاءِ عملي ڪوششن جي شروعات جو به اعلان آهي. خطي ۾ پاڪ پارت ۽ پاڪ افغان چڪتائ جا اثر صرف انهن ملڪن تائين محدود نه آهن، پر مڪمل خطي جي استحڪام تي اثرانداز ٿين ٿا. تنهن ڪري روس جهوڙو وڏو عالمي ۽ خطي وارو ڪردار ادا ڪندڙ ملڪ جيڪڏهن ٽيڪاڻ ٻڌجي ته ان جو اثر گهرو ۽ پائيدار ٿي سگهي ٿو.

پاڪستان جي لاءِ ٻئي هي هڪ موقعو آهي ته هو پنهنجي سفارتي صلاحيتن کي وڌائي، خطي ۾ اعتماد قائم ڪري ۽ ايس سي او جهوڙي طاقتور فورم ۾ فعال ۽ تعميري ڪردار ادا ڪري. جيڪڏهن پاڪستان ۽ روس جي وچ ۾ تعلقات مضبوط ٿين ٿا ته ان سان نه صرف پنهنجي ملڪن جي مفادن کي تقويت ملندي پر خطي ۾ سلامتيءَ، اقتصاديءَ ترقيءَ ۽ انساني هم آهنگيءَ لاءِ ٻئي مثبت ماحول پيدا ٿي سگهي ٿو. اهو واضح آهي ته امن قائم ڪرڻ صرف سفارتي بيانن سان ممڪن ناهي. عملي قدمن جهوڙو ٽيڪنالاجي تي ٻڌل ڊيزاسٽر مئنيجمينٽ، مشقون، گڏيل منصوبابندي ۽ اقتصاديءَ تعاون، خطي ۾ اعتماد وڌائڻ لاءِ بنيادي اوزار آهن. پاڪستان جي تياري ۽ روس جي دلچسپي، پارت ۽ افغانستان سان تڪرارن کي حل ڪرڻ لاءِ هڪ اهڙو فريم ورڪ مهيا ڪري سگهن ٿا. جيڪو صرف سياسي ڳالهين تي نه، پر عملي عمل تي ٻڌل هجي. پاڪستان لاءِ هاڻي موقعو آهي ته هو پنهنجي مضبوط سفارتي ۽ انساني صلاحيتن کي استعمال ڪندي، ايس سي او جي ذريعي پنهنجي خطي ۾ تعميراتي ڪردار کي وڌيڪ فعال بڻائي. روس سان مضبوط تعاون، تڪرارن جي حل لاءِ هڪ اهم قدم ثابت ٿي سگهي ٿو جيڪو نه رڳو خطي ۾ سياسي استحڪام، پر معاشي ترقيءَ ۽ عوامي پلاڻي لاءِ ٻئي اهم ثابت ٿيندو.

عالمي ڏهاڙي جي حوالي سان

’ملاح متي ماءُ، اوتارا آڏن ڪي‘

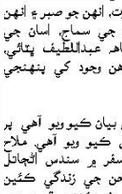

غلام مصطفيٰ جمالي

سنڌ جو آبشار جهوڙ سرڪر جڏهن ڪناري سان ٽڪرائجي ٿو تڏهن سڄي فطرت جو دل جهومڻ شروع ڪري ٿو پر ان جاءِ وري آواز جي پوياڻ ماڻهن جي هڪ خاموش جذبڙيءَ ۾ آهي. جيڪا سنڌ جي گهاٽين ۾ پيدا ٿيندڙ لهرن سان هر روز نئون امتحان ڏئي ٿي. سنڌ جي نيري آسمان هيٺ ان نيرو وسيلو سنڌ آهي. ملاحن لاءِ نه فقط روزگار جو ذريعه آهي پر هڪ ٽهڪيءَ رمز، هڪ اميد جو چراغ آهي، جيڪو صدين کان انهن جي زندگيءَ کي شڪل ڏئي رهيو آهي. ملاح، انهن جي ٻيڙي، سنڌن هڪ جي مهارت، انهن جو صبر ۽ انهن جي توڪل جو مجموعو هڪ اهڙو ورثو آهي، جيڪو اسان سڄي سماج، اسان جي ثقافت ۽ اسان جي معاشي ڍانچي سان لاڳاپيل آهي. شايد عبداللطيف ڀٽائي، جيڪو سنڌي شاعريءَ جو عظيم آواز آهي، اهو ملاحن جي هن وجود کي پنهنجي بيتن ۾ خوبصورت انداز سان پيش ڪري ٿو.

ملاح متي ماءُ، اوتارا آڏن ڪي (شاهه لطيف)

هن بيت ۾ هن ته رڳو ملاحن جي مذهبي توکل کي بيان ڪيو ويو آهي پر انهن جي تڏهين سان ٿيل رابطي کي ۽ ڪهاڻيءَ سان پيش ڪيو ويو آهي. ملاح ڄاڻي ٿو ته پنهنجي زندگيءَ جو سفر سمنڊ تي آهي ۽ ان سفر ۾ سندس آڌارڻا تقدير تي پروسو پڻ لازمي آهي. گذريل زماني ۾ ملاحن جي زندگيءَ ڪئين مشڪلاتن سان پوريل هئي. انهن وٽ جديد ٻيڙيون نه هيون. نه ڪنهن قسم جي رابطي جو سامان، نه ڄاڻا جو منظر نامو. اهي هر صبح پنهنجي ننڍي ٻيڙيءَ تي نڪرندا، آڀها جي اندازن تي پاڻيندا، طوفانن ۽ تيز لهرن سان مقابلو ڪندا ۽ واپس اچڻ تي اها اميد ڪندا هئا ته انهن جي محنت مڇيءَ ۽ رزق جي صورت ۾ ڪين واپس ملندو هڪ اهڙا واقعو جيڪو شايد تاريخ ۾ تر وسرندڙ واقعو هو جڏهن ضلعي ٺٽي جي ابراهيم ڳوٺ ۽ جهوڙيون ۾ باهه لڳي، جنهن ۾ تقريباً 11 ماڻهو فوت ٿيا هئا، جن ۾ 5 مرد، 3 عورتون ۽ 2 ٻار شامل هئا. ميڊيا رپورٽن موجب حادثي جو سبب تيل جي ٻاري هئي، جيڪا هوا جي تيزيءَ سبب ٻري پئي ۽ باهه ڪڇيءَ وٽي ڪاٺ جن جهوڙيون سڙي خاڪ ٿي ويون ۽ 11 زندگيون اجل جا شڪار ٿي ويون. هي هڪ اهڙو واقعو هو جيڪو ملاحن جي عام تحفظ، غير محفوظ رهاڻن ۽ سماجي لاپرواهيءَ جو ثبوت هو. هي واقعو صرف هڪ خبر يا اڻڪ اکر تر آهي، اهو ملاح برادريءَ جي روزمره جي شڪلاتن، سندن ٻي گهر حالتن ۽ انتظامي ڪوٽ جو عڪس آهي. اهڙيءَ ڪسمپرسيءَ ۾ عالمي ملاحن جي ڏينهن جو احترام صرف رسم تر ۾ هڪ موقعو آهي. تر اسان ملاحن لاءِ احتفاليءَ، سماجي ۽ معاشي تبديليون آڻيون، جيئن انهن جو پيشو ۽ زندگيءَ محفوظ رهي. اڄ ۾ ملاحن جي صورتحال ۾ گهڻيون ڦيلڦرون آيل آهن جديد دور ۾ اقتصاديءَ طبقا تبديل ٿي چڪا آهن، وڏي مڇي مارڻ واري پيڙهيءَ غيرقانوني طور ڪر ڪري رهيون آهن. سامونڊي آلودگيءَ وڏي رهي آهي، موسمي تبديليون ۽ طوفانن جو وڌندڙ خطرو ملاحن کي وڌيڪ ڏکائيندو آهي. انهن کي سمنڊ ۾ ڀڄڻ ۽ جنڊيءَ جو ڪيترا ملن ٿا. ان کان علاوه ملاحن جي اڪثريت کي انهن جي مڇي مارڻ جي روزاڻي آمدنيءَ ۾ وسيلا پيدا ڪرڻ ۽ ڏکيائيون پيش آيل ٿيون. جيستائين وڏيون پيڙهيون سندن روايتي طريقن سان ڪم ڪندرڻ ڪان مڇي ڪيو ويندي ٿي. جنهن سان مڇيءَ جا ذخيرا ڪهيءَ رهيا آهن ۽ روايتي ماهيگيريءَ جو پيشو خطرناڪ حد تائين ٻيو نتيجو ٿي سگهي ٿو.

ملاح رڳو روزي لاءِ ۾ سمنڊ تي نڪرندڙ ماڻهو نه آهن. بلڪ اهي ثقافتي ورثي جا محافظ آهن. روايتي ماهيگيريءَ جا علمبردار آهن ۽ سمنڊ جي حياتيات لاءِ اهم ڪڙيءَ کي برقرار رکڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪن ٿا. جيڪڏهن مقامي حڪومتون، سرڪاري ادارا ۽ سماجي تنظيمن ملاحن جي مدد ڪن ته ڪن ته هي روايتي زندگيءَ آهستي آهستي ختم ٿي سگهي ٿي مقامي حڪومت لاءِ ذميواريءَ آهي ته ملاح برادريءَ ۾ اڄ جاهم پاليسيون ٺاهي، انهن جي بنيادي ضرورتن کي پورو ڪري ۽ انهن جي ٻيڙين ۽ جالن جي تحفظ لاءِ قانوني تحفظ فراهم ڪري ته جيئن انهن جي محنت کي ضائع نه ٿيڻ ڏجي. ٻئي طرف، ڪاروباري ادارن کي به ان ڳالهه تي غور ڪرڻ گهرجي ته ڪيئن سمنڊ جي وسيلن کي بغير ڪنهن نقصان جي استعمال ڪري سگهجي ٿو. هي توازن ئي مستقبل جو رستو آهي.

ملاح مڇي مارڻ کان علاوه سمنڊ جي ڪنارن تي سياحت جو اهم ذريعو بڻجي رهيا آهن. ڪراچي، ڪيٽي بندر، ٺٽي ۽ ٻين علائقن ۾ سياحت جي ترقي سان ملاحن کي نئون روزگار ملي سگهي ٿو. ٻيڙين جي سيرن، ماڻهن جي رهڻ ۽ ماني جي انتظام ۾ ملاح پنهنجي ڪردار ادا ڪري سگهن ٿا. پر اهو تڏهين ممڪن آهي جڏهن سياحت کي ماحولياتي طور تي محفوظ بڻايو وڃي. ٻيڙين جي ڊيزائن، ڪچرو ڦٽو ڪرڻ ۽ سمنڊ جي صفائي جا منصوبا ملاحن جي مدد سان ٺاهي سگهجن ٿا. ٻيو اهم پهلو تعليم ۽ تربيت آهي. ڪيترا ملاح اڄ به ناخواندگيءَ جو شڪار آهن. جيڪڏهن انهن جي ٻارن کي تعليم ۽ تربيت ملي، تو انهن جي روزگار ۾ وسعت آڻڻ سان گڏ سمنڊ جي حفاظت ۾ به مدد ملندي. ٽيڪنالاجي جهڙيءَ ته جي پي ايس ۽ موبائل فون به ملاحن جي حفاظت ۾ اهم ڪردار ادا ڪري سگهن ٿا. پر اهو سڀ ڪجهه تڏهين ممڪن آهي جڏهن ته حڪومت ۽ سماج ملاحن جي مسئلن ڏانهن سنجيدگيءَ سان ڌيان ڏين. ٻئي طرف، ملاحن جي پاڻ کي به هڪ منظم برادريءَ طور ڪم ڪرڻ گهرجي ته جيئن اهي پنهنجا حق بهتر طريقي سان حاصل ڪري سگهن. اتحاد، تعليم ۽ شعور ئي اهي اوزار آهن جن سان هو پنهنجي مستقبل کي محفوظ بڻائي سگهن ٿا.

ملاح صرف روزي لاءِ ۾ سمنڊ تي نڪرندڙ ماڻهو نه آهن. بلڪ اهي ثقافتي ورثي جا محافظ آهن. روايتي ماهيگيريءَ جا علمبردار آهن ۽ سمنڊ جي حياتيات لاءِ اهم ڪڙيءَ کي برقرار رکڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪن ٿا. جيڪڏهن مقامي حڪومتون، سرڪاري ادارا ۽ سماجي تنظيمن ملاحن جي مدد ڪن ته ڪن ته هي روايتي زندگيءَ آهستي آهستي ختم ٿي سگهي ٿي مقامي حڪومت لاءِ ذميواريءَ آهي ته ملاح برادريءَ ۾ اڄ جاهم پاليسيون ٺاهي، انهن جي بنيادي ضرورتن کي پورو ڪري ۽ انهن جي ٻيڙين ۽ جالن جي تحفظ لاءِ قانوني تحفظ فراهم ڪري ته جيئن انهن جي محنت کي ضائع نه ٿيڻ ڏجي. ٻئي طرف، ڪاروباري ادارن کي به ان ڳالهه تي غور ڪرڻ گهرجي ته ڪيئن سمنڊ جي وسيلن کي بغير ڪنهن نقصان جي استعمال ڪري سگهجي ٿو. هي توازن ئي مستقبل جو رستو آهي.

عبرت پوسٽ (اداري جو خط جي متن سان متفق هجڻ ضروري ناهي)

پندرهن سال گذرڻ باوجود گاج ڊيم منصوبو مڪمل نه ٿيو!

ڪاڇي جي ڳوٺ جابلو جابلو سلسلي ڪيرٿر ولن علائقن مان وهندڙ نئين گاج جي هڪ لڳ سڃاڻپ آهي جيڪا سنڌ جي سب ڪان وڏي جابلو نديءَ تي ٺهيل آهي جي گاج نئين بلوچستان ۽ سنڌ جي سرحدي علائقن مان وهي ڪيئن ڏاڍو ضلعي ۽ ايشيا جي وڏي ڊڊ منجر ۽ ڇوٽ ڪندي آهي تمام وڏين بند پهاڙين کان وهي ٿي. نئين گاج نه رڳو پاڻي علائقي جي سوين ڳوٺن جي هزارين آسائي زندگين لاءِ به هيڪڙا ڌارت ٿئي ٿي پاڻيءَ پيو وڃي ۽ گاج جو پاڻي آبپاشي تيز ترين رفتار سان وهڻ ڪري ٿو. خطرناڪ سمجهيو وڃي ٿو. آزادي وارو ڏهاڪي کان ويندي هن مهل تائين ڪيترا ئي ڀيرا شديد برسات دوران ڪاڇي واسي نئين گاج جي خطرناڪ وهڪن جو مصيبتون برداشت ڪندا آيا آهن گاج بند جو تعميراتي ڪم ۽ ناقص ميٽريل ۽ ڪرپشن جو نيب اختيارين نوٽيس وري نيب اختيارين نوٽيس ويندي هنان جي آبپاشي کاتي جي ڪاموين خلاف ڪارواڻي ڪندي ڪيس داخل ڪيو جنهن ۾ ان وقت جا ڊائو ضلعي ڪاڇي جي ڳچوميءَ جابلو علائقي جا منلن ٽي آخري روشني لڙي رهي هئي ۽ ٻئي ٻيهري سلطنت تحت گاهن ۽ ڳڙيءَ نقشا ساڙ مينن کي جهڪيل قلم ساڙا ساڙ ٻيري سلطنت کي ٿڪن ۽ وهڻڪي رهيا هئا، عرب، شام، عراق، فلسطين انهيءَ طرح لڳ ڪيا پئي ويا جڏ ڪنهن جسم جون رڳون جيري لڳ ڪيون ويندين هنن ڦوميت جا ٿورا نعرا خڪيه معاهدا، بغداد جون سرڪوشيون استنبول جي ڊل جوڙڻي هڪ اهڙي رڪاوٽ ٻڌجي ٻيڻيون جن جي پيوياڻ طاقت جو مرڪز آهستي آهستي ڪمزور ٿيندو ويو.

حرم ۽ قبلا ۽ غارت جون ڪهاڻيون عوام ضرور ڳهيون پر تاريخ ٻڌائي ٿي ته رُول جو بنياد ڪنهن هڪ ڪرنڙ ڪرنل جي سازش ڪانه هي پر سياست جي رٿڻ ڏيڻين سفارت جي ساهه ڪجهڻوڻ ڪوئن ۽ آڏوڻين ڪمزوري ڪان آيو هو خلافت رخصت ٿي ته امت ڪجهه پريشان ٿي پر سوين سرحدن ۽ وروڌڻين وڏي هڪ رياست لڳ داستان هو باشڪي لڳ رخ ۽ مسلمانن جي ذهنن ۽ هڪ ئي سول رهڻجي ويو تو هاڻي قيادت ڪئان اپرنڊيءَ وڪرنڊ ڦاڻي ڪي ڪهڙو چراغ ٻري وري هڪ ٻي سمت ڏيکاريندو؟

صدين جي ان ٻڪاڙ ۽ وقت جن ڏلن کي چوڻيءَ تاريخ جي صفحي تي رکي ڇڏيو رياض جو سين جهڙي ريت ٻات اپرنڊءَ شاهه فيصل ۽ برصغيرجي زخم ماڻ جنم وڌندڙ ڦوڦلڙا ڦيلي پڻو.

ڇڏيو 1973ع جي جنگ ڪوڙ ڦوڙ ڪي باهه ٻڌائي ڇڏيو شاهه فيصل ڇهڻين پيرو دنيا ڪي ڏيکاريو تو رڪي زمين جو خزانو ناهي پر امت جي ڪڏيل غيرت جو هڪيار ۽ ٻڌجي سڪڻهي ٿو تيل جي رسد گهٽ ٿي مغربي معيشتن لرزي ويون ۽ تاريخ ڏنو ته ڪڏهن ڪڏهن رڳو ۽ فولاد ٻڌجي وڃي ٿي هتي لاهور ۽ 1974ع جو هو ڏينهن طلوع ٿيو جڏهن پڻو شڪست خورده پاڪستان جون ڪٿل هڏيون سميٽي سڄي مسلم دنيا ڪي هڪ ميز تي ويهاريو ميزبان پاڪستان جي چاڻو ۽ اسلامي سربراهي اجلاس جڻ صدين پوءِ امت پاڻ کي پيهڪ جسم محسوس ڪيو هجي ۽ هر چراغ سان هڪ پاڇو هوندو آهي 1975ع ۽ شاهه فيصل ٻنهين پنهنجي ٻي پاڻيتي جي هٿان قتل ٿيو عدلت جي شاهديءَ سرڻ موت سب تاريخ جو حصو آهن پر پردي پوياڻ ڪهاڻين جون سرڪوشيون اڄ تائين باقي آهن ڪجهه بيان ۽ قاتل جي زندگيءَ ۾ موجود هڪ مغربي غير مسلم چوڪريءَ جو ڪراچي ڏي ڪڏهن ڪبهن ’يهوديءَ چوڪريءَ جيو وڃي ٿو پر معتبر تاريخ اهي تفصيل خاموشيءَ سان نظرانداز ڪري ٿي يقين سان اهو آهي ته جنهن اڳ امت کي اقتصاديءَ خودمختياريءَ جي همت ڏني، اڳ جي آواز کي ساڳيءَ هنڪاميءَ ۾ خاموش ڪيو ويو ڇين خلافت جو رُول رياستن جي جنم، تيل جو هڪيار لاهور جي ڪانفرنس ۽ شاهه فيصل جو قتل هڪ ٻي وهڪري ۾ ايتاڪ موڙ ٻڌجي ويا.

هڪ صديءَ جو ڏاسنان پر وقت هلندو رهيو. منظر بدلجندا رهيا.. ۽ تاريخ جي ريت ڦوٽن ڦرندي ڦرندي اسان کي نئين صديءَ جو موڙي تي آڻي ٻيهاريو آهي ٻي سول ٿا آي امت پر چهرا بدلجي ويا، تخت بدلجي ويا ۽ طاقت جي ٻوليءَ ۾ بدلجي ڦٽي.

هاڻي ڊسمبر 2025ع، واشنگٽن ڊي سي جي انهيءَ واٽ هائوس پر، جتي ڪڏهن شاهه فيصل کي لرزائيندا هئا، اڄ سعودي ولي عهد محمد بن سلمان کي ڳاڙهي قالين، فوجي گارڊ، نئين جي سلامي ۽ جنگي جهازن جي ڦلا، پاسٽ سان آجيائو ڀيو ملي. ملاقات ۽ اهڙو منصوبو رکيو ويو، جنهن جي ڇاڻو ۽ هڪ ٽريلين ڊالرن جي سيوڙيءَ جا سنڌن اوڀاريا ويا وين هاڻي عرب دنيا آمريڪا تي تيل بند ڪري اڻ ٿي وڃڻي پر سرمايو، ٽيڪنالاجي ۽ ڊيٽا سينٽرن ذريعي پنهنجو وزن وڌائڻ چاهي ٿي. ٻئي طرف سياست جو تقشو ته مڪمل بدلجي ڇڏيو آهي. ابراهيميءَ معاهدن تحت اسرائيل آمريڪا جي ذريعي اماريات، بحرين، مراڪش، سوڊان ۽ قازڪستان سان تعلقات معمولي تي آڻي چڪو آهي.

اڄ جو سعوديءَ عرب وزن 2030ع جي چمڪ، ڪنسرٽن فٽبال ڪلبن فلم فيسٽيوز ۽ ميڪا منصوبن جو نئين جهوڙ آهي ترقي ٻي مثال پر ان جي جوڙيل علمي طاقت جو ديا، اڳ ڏڻل ڏاڪن جيان ليپٽيل آهي اهڙي پس منظر ۾ جڏهن واشنگٽن جو نئون باب کلي ٿو تو هڪ ٽئين حقيقت ساهمون ٿيو آهي.

آمريڪي صدر ڊونالڊ ٽرمپ وائيٽ هائوس ۾ محمد بن سلمان سان صحافيءَ جي سوال تي جمال خاشقجي جي قتل کي ڪلي ڪلي ڏيو ڌڻ ۽ ڪيو ڦاڻ ڪيو ڦاڻ ته هو نام آمريڪي ٽيليڪميونيڪيشن ريوولٽ جو ايندڙ هو تنهن جو قتل ٿا الزام ولي عهد سان سنڌيءَ طرح جوڙيا ويا هئا، ٽرمپ صحافيءَ جي سوال کي ”هونائڪ گسٽاخانو ۽ نامناسب“ چئي ڇڏيو. ”جاهي ٽڪ ڪريس پسند ڪنئو هيءَ يا نه. اهڙيون شيون ويندين آهن ۽ شهرتي ڪي ان جو عيلم ڦري ٿو هو.

اهو لمحو هو جتي سياست مڪاڻ، اخلاق ۽ صحافت هڪ ٻي ميز تي آهيون سامهون هئا، آمريڪي ميڊيا کي ڪي ”صحافت جي آزاديءَ جي حملو“ چئي رهي هئي.

اڄڪلڙ ڳالهه جو رخ بدلجي ويو. جڏهن ٽرمپ خاشقجي تي ڳالهائي رهيو هو تو محمد بن سلمان کيس روڪيو ۽ بجاءِ جواب ڏيڻ جي ناڪن ليون جو ڦوٽ ڏيڻ شروع ڪيو ڇڏيو هن چيو ته ڪيس 9/11 جي متاثرن جو درد محسوس ٿئي ٿو ۽ پوءِ ڳالهه ان طرف موڙي ته آساه من لادن ”سعوديءَ کي استعمال ڪيو ته جيئن آمريڪا ۽ سعوديءَ جو ٻاڻا ڦاٽن ۽ ڇهڻي سڪهجن“.

سوال ڪجهه، پوءِ جواب ڪجهه، پيو خاشقجي جو ذڪر هن پوءِ ڪيو، اهو به نرم لهجي سان: ”مون هڪ وڏي غلطي هئي... تڪليف ڏه به. اسان تحقيق ڪيو آهي ۽ نظاره بهتر ڪيو آهي“ پر انهن لفظن ۾ ڪوبه جواب، ڪوبه اخلاقي وزن نه هو. فقط افسوس جي هڪ ڏنڊ. ٻئي طرف خاشقجيءَ جي ٻيوياهه هنان الاخر

راجا زاهد اختر خانزاده

سياحت جو واڌارو: تبديليءَ جو پيغام

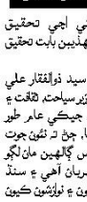

محمود شام

’توهان جڏو تو زمين تي سفر ڪري ڏسو ۽ غور ڪريو ته ڪهڙي طرح الله تعاليٰ مخلوقات ۽ مخلوق کي پيدا ڪيو هو. پوءِ الله وري پيهر انهن کي نئين حياتي ڏيندو. پيهر پيدا ڪندو. بيشڪ الله هر شيءِ تي مڪمل قدرت رکندو آهي.‘ (قرآن سوره العنڪبوت آيت 20)

هڪ پيو ڏس ته موهنجوڏاڙو منظر جنهن ڪڪ ڪيترين ئي نسلون ڪڍا هڪ ڏڪ ڏي ٻيهل آهن پوءِ، پوءِ، پوءِ، پٽ، ڏيئرون، مائرون، پيونرون، بزرگ ۽ نوجوانن جا رونق جمڪندڙ جهڙا نظر آيل رهيا آهن هر پيشڪي ٿي هڪ پڪو عزم سڀ پيدا ڪري ٿو هر اڪ ۽ پاڻ سرزمين جي همڪش قائم رهڻ جي خواهش جهڙن خوابن جي روشني آهن ڪن ڪلاڪن ۾ ڪن ڪلاڪن ۾ موجود آهي ۽ ڪجهه شعيبي جا ماڻهو ۽ ادبيب، ليکڪ، ناول نگار ڪهاڻيڪار شاعر تريول ايجنٽ، تور آپريٽر ولاگرز ۽ سفرناما لکڻ واري سهڻي جو هڪڙو ڏي مقصد آهي: سنڌ ۽ روحاني، ثقافتي، تاريخي، تفريحي ۽ مجموعي سياحت جو وڏاڻ لطيف سرڪار جو سڻ ۽ گر تيل ماڻهو به موجود آهن، قلندر سرڪار جا ديوانا ٻ. مير تقي مير جي درد پوري شاعري جا قدر ڏان به ۽ علامه اقبال جي فڪر ۽ رهنما ۽ هتي ڪراچي يونيورسٽي ۽ پوهندڙ ڪي پي ڪي جا شاگرد ۽ آهن سنڌ ۽ رهندڙ پنجاب جا واپاري ۽ صنعتڪار ۽ بلوچستان جا درد مند پاڪستاني ۽ به ان ماحول جو حصو آهن ڪل ڪاڻي آپ سهڻي اندروني سنڌ ٽيليويزن مهمان نوازي، سان. تہ ٻئي پاسي ڪاڻي سنڌ سنڌ پنهنجي ٽهڪيبي شان ۽ وڏي سان گڏ ٻيئل آهن. استيج جي پيهل ڪيل وڏن بورين تي ڪنهن ڪنهن جا لاڙوال ۽ ڏاڍي هنڌ ڪيهل رهيا آهن سڪر ٻڌاڙ، موهن جو ڏڙو، شاهه جهاني مسجد، گورڪ هل، رني ڪوٽ ۽ ڪيلي انهن سان گڏ باب خيبس شاهي قلعو لاهور ۽ زيارت (بلوچستان) جون عمارتون ۽ نمايان نظر آيل ٿين ٿيون انهن جي ڪيترين ئي ڪهاڻيون ڪيون ويون آهن.

"CLASSIFIED ADVERTISMENT"

کورٹ نوٹیس

عدالت و جناب سیشٹر سول جج سیٹ آجیاراباد سندھ

فیملی مقدمہ نمبر 746 سال 2025ء

خالد احمد عطا ولد محمد عطا عمر 45 سال ساکن B-12 محلہ گلشن بخشاری ضلع رہندڑ حالیہ حیدرآباد و بیا...یلینٹف...خلاف...(1) دی سی حیدرآباد (2) امنر بخش (3) نیمرہ محمد خان (4) اسی سی تعلقہ حیدرآباد (5) مختیارکار حیدرآباد تعلقہ سٹلائٹ ٹاؤن ضلع حیدرآباد (6) محمد رفیق ولد محمد عالم ساکن 78 تالانی راڈ حیدرآباد قاسم آباد ضلع حیدرآباد (7) مسمات نیمرہ بنت رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (8) مسمات بدر رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (9) ڈپٹی کمشنر حیدرآباد ...ڈیفینڈنٹس

نالی مین ڈیفینڈنٹ نامزد

چیش در مین پلینٹف نوٹس جاری خالد عطا ولد محمد عطا عمر 45 سال ساکن B-12 محلہ گلشن بخشاری ضلع رہندڑ حالیہ حیدرآباد و بیا...یلینٹف...خلاف...(1) دی سی حیدرآباد (2) امنر بخش (3) نیمرہ محمد خان (4) اسی سی تعلقہ حیدرآباد (5) مختیارکار حیدرآباد تعلقہ سٹلائٹ ٹاؤن ضلع حیدرآباد (6) محمد رفیق ولد محمد عالم ساکن 78 تالانی راڈ حیدرآباد قاسم آباد ضلع حیدرآباد (7) مسمات نیمرہ بنت رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (8) مسمات بدر رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (9) ڈپٹی کمشنر حیدرآباد ...ڈیفینڈنٹس

نالی مین ڈیفینڈنٹ نامزد

چیش در مین پلینٹف نوٹس جاری خالد عطا ولد محمد عطا عمر 45 سال ساکن B-12 محلہ گلشن بخشاری ضلع رہندڑ حالیہ حیدرآباد و بیا...یلینٹف...خلاف...(1) دی سی حیدرآباد (2) امنر بخش (3) نیمرہ محمد خان (4) اسی سی تعلقہ حیدرآباد (5) مختیارکار حیدرآباد تعلقہ سٹلائٹ ٹاؤن ضلع حیدرآباد (6) محمد رفیق ولد محمد عالم ساکن 78 تالانی راڈ حیدرآباد قاسم آباد ضلع حیدرآباد (7) مسمات نیمرہ بنت رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (8) مسمات بدر رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (9) ڈپٹی کمشنر حیدرآباد ...ڈیفینڈنٹس

سیشٹر سول جج VI حیدرآباد

کورٹ نوٹیس

عدالت و جناب سیشٹر سول جج سیٹ آجیاراباد سندھ

فیملی مقدمہ نمبر 746 سال 2025ء

خالد احمد عطا ولد محمد عطا عمر 45 سال ساکن B-12 محلہ گلشن بخشاری ضلع رہندڑ حالیہ حیدرآباد و بیا...یلینٹف...خلاف...(1) دی سی حیدرآباد (2) امنر بخش (3) نیمرہ محمد خان (4) اسی سی تعلقہ حیدرآباد (5) مختیارکار حیدرآباد تعلقہ سٹلائٹ ٹاؤن ضلع حیدرآباد (6) محمد رفیق ولد محمد عالم ساکن 78 تالانی راڈ حیدرآباد قاسم آباد ضلع حیدرآباد (7) مسمات نیمرہ بنت رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (8) مسمات بدر رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (9) ڈپٹی کمشنر حیدرآباد ...ڈیفینڈنٹس

نالی مین ڈیفینڈنٹ نامزد

چیش در مین پلینٹف نوٹس جاری خالد عطا ولد محمد عطا عمر 45 سال ساکن B-12 محلہ گلشن بخشاری ضلع رہندڑ حالیہ حیدرآباد و بیا...یلینٹف...خلاف...(1) دی سی حیدرآباد (2) امنر بخش (3) نیمرہ محمد خان (4) اسی سی تعلقہ حیدرآباد (5) مختیارکار حیدرآباد تعلقہ سٹلائٹ ٹاؤن ضلع حیدرآباد (6) محمد رفیق ولد محمد عالم ساکن 78 تالانی راڈ حیدرآباد قاسم آباد ضلع حیدرآباد (7) مسمات نیمرہ بنت رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (8) مسمات بدر رفیق ولد محمد رفیق ساکن نمبر 30 لسبیلہ ہاؤسنگ سوسائٹی قاسم آباد حیدرآباد (9) ڈپٹی کمشنر حیدرآباد ...ڈیفینڈنٹس

سول جج اینڈ جوڈیشل مجسٹریٹ حیدرآباد

کورٹ نوٹیس

عدالت و جناب سیشن جج سکھر

فیملی مقدمہ نمبر 159 سال 2025ء

ایف مس عامر عزیز ولد رحیم بخش رہندڑ گھر نمبر A2974 حیدرآباد ☎ رابع نزد شاہ عبداللطیف ٹرانسپورٹ نگر رہندڑ فیز ون نزد زیر ترقی پارکنگ مین حیدرآباد ...پلینٹف...خلاف (1) فرمان میمن ولد رحیم بخش رہندڑ گھر نمبر A2974 ولد A2974 رابع نزد شاہ عبداللطیف ☎ حیدرآباد (2) محمد رحیم ولد رحیم بخش رہندڑ گھر نمبر A2974 ولد A2974 رابع نزد شاہ عبداللطیف ☎ حیدرآباد (3) محمد رحیم ولد رحیم بخش رہندڑ گھر نمبر A2974 ولد A2974 رابع نزد شاہ عبداللطیف ☎ حیدرآباد (4) شاہ عالم ولد رحیم بخش رہندڑ گھر نمبر A2974 ولد A2974 رابع نزد شاہ عبداللطیف ☎ حیدرآباد (5) اسسٹنٹ کمشنر کاریمی ☎ 121-A قومیت اسٹریٹ نزد ایچ ایف فیز 7 ایکسٹینشن کراچی (6) ڈپٹی کمشنر کاریمی ☎ 121-A قومیت اسٹریٹ نزد ایچ ایف فیز 7 ایکسٹینشن کراچی ...ڈیفینڈنٹس

نالی مین ڈیفینڈنٹ نامزد

چیش در مین پلینٹف نوٹس جاری

سیوہڻ ويجهو منشيات فروشن جو حملو، چاڙيو هٿڙ لاءِ ويل 2 اهلڪار زخمي

سيوهڻ جي ون فائيو مدڪار پوليس ڳوٺ لونڪ خان ڌاروڳر ۽ چاڙيو هٿڙ ڀڻي تي منشيات فروشن متي حملو ڪيو

حملي ۾ ڏنڌا ۽ بيلچا لڳڻ سبب ون فائيو پوليس جا 2 اهلڪار شهزاد ٻڌي ۽ مبين ملاح زخمي ٿي پيا

سيوهڻ: منشيات فروشن جي حملي ۾ زخمي ٿيل پوليس اهلڪارن کي طبي امداد ڏني پئي وڃي

سيوهڻ (ڀ) سيوهڻ ويجهو ڳوٺ لونڪ خان ڌاروڳر ۽ منشيات جي اڏي تي چاڙيو هٿڙ لاءِ ويندڙ سيوهڻ ون فائيو مدڪار پوليس اهلڪارن تي منشيات فروشن ٻاڻن اچڻ حملو ڪيو جڪو ۾ حملي ۾ ڏنڌا ۽ بيلچا لڳڻ سبب ون فائيو پوليس جا 2 اهلڪار شهزاد ٻڌي ۽ مبين ملاح زخمي ٿي پيا

ڏڪهڙي لڳ بجلي تارن مان چڱنگ اٿڻ سبب ڪنڊ جي فصل کي باهه، لکين روپين جو نقصان

ڏڪهڙي (ڀ ج) ڏڪهڙي پرسان سير زاهد ٽالپر جي ڪنڊ جي فصل ۾ اچانڪ وقت باهه پڪڙي پئي جڏهن ڪيئن ويجهه ڪريل بجلي جي تار ۾ اچانڪ ڪرنٽ آيو جنهن سان فصل ۾ باهه پڪڙجي وئي ۽ ڪجهه ڪ لمحن ۾ لکين روپين جي ڪنڊ جي فصل سڙي رک ڪئي وئي ڳوٺڻن جو چوڻ آهي ته هن بن ڏينهن ڪان ڀليا

سڪر: پسند جي شادي تہ ٿيڻ تان زهر پيتندڙ نوجوان جو داخل ٿي آهي

ماٽيلي ويجهو پيرسن عورت جو زرعي زمين تي قبضي خلاف احتجاج

سيوهڻ ماٽيلي (ڀ ج) سيوهڻ ماٽيلو ويجهو ڪوٽ ريحان لنڊ جي رهواسي پيرسن عورت جو زرعي زمين تي قبضي خلاف احتجاج ڪندي جو سڀائيو تفصيل آهي ته سيوهڻ ماٽيلو جو رهواسي پيرسن عورت ريحان لنڊ جي شاگرد عنيدہ چانڊيو اردو تقريري مقابلي ۾ پهرين پوزيشن حاصل ڪئي آهي. هن جي ڀاڻ ۽ ڀائرن جي ڀاڱي ڀرسان سان متعدد ڪيل تقريري مقابلن ۾ نمايان پوزيشنون حاصل ڪيون آهن. هن طلبن ۽ ٻارن لاءِ اسڪول مڪاني ۽ ڀائرن جي ڏينهن تي تقريري مقابلي ۾ پهرين پوزيشن حاصل ڪئي جڏهن ته سائڪي اسڪول جي الين درجي جي شاگرد سريج سان متعدد ڪيل تقريري مقابلن ۾ پهرين ڏينهن جي چونڊ سان سندي تقريري مقابلي ۾ پهرين پوزيشن حاصل ڪئي

بڌايا نمبر 26 ڏسو صفحو 3

فيض گنج لڳ نوجوان جو زميندار جي بنڪلي مان ڪوليون لڳل لاش هٿ

ڳوٺ عثمان ملو ۽ وڏيري ڏهيرہ راڄپر جي بنڪلي مان پوهريت نويد راڄپر جو گولي لڳل لاش هٿ آيو

اطلاع تي پوليس پهچي پهچي لاش ڪنائي اسپتال منتقل ڪيو. ڪارروائي وارثن حوالي. گهر ۾ ڪهرام

اسان جي ڪنهن سان دشمني ناهي منهنجي پٽ کي قتل ڪري ظلم ڪيو ويو آهيل ٻيءَ

پوهريت جو گولي لڳل لاش سڀوءِ اطلاع تي ڪوٽ عثمان ملو ۽ وڏيري جي بنڪلي مان

مارتو لاءِ اسپتال منتقل ڪيو ڪوٽ ٽالر

بڌايا 22 ڏسو صفحو 3

راڄپيرو: روڊ حادثي ۾ زخمي ٿيل واقعي وارڻ هنڌ تي پيل آهن

راڄپيرو پرسان بس ٽرالرن ۽ آهرن سامهون ٽڪر، پنج جڻا زخمي، اسپتال منتقل

راڄپيرو (ڀ ج) راڄپيرو پرسان خيبرپور لاڙڪاڻو بائي پاس نڪر ۾ لاهي وڃڻ وقت بس ٽرالرن ۽ آهرن سامهون ٽڪر جنهن جي نتيجي ۾ پنجن جڻن کان وڌيڪ ٽرالر سواري زخمي ٿي پيا آهن. ٽائيرون ڦاٽي ويو پوليس رپورٽ مطابق فوت ٿيل ٻئي تعلق پنجاب ۽ سنڌ جي مختلف شهرن سان آهي، جن جي شناخت ملڻ باقي آهي

بڌايا نمبر 23 ڏسو صفحو 3

ٽنڊو محمد خان ۾ ڳٽر جي صفائي دوران فوت ٿيل نوجوان جو لاش ۽ فائيل فوٽو

ٽنڊو محمد خان: ڳٽر جي صفائي دوران فوت ٿيل نوجوان جو لاش ۽ فائيل فوٽو

ٽنڊو محمد خان ۾ ڳٽر جي صفائي دوران ساهه ٻوٽجي وڃڻ ڪري فوت

ڳٽر صفائي دوران 35 سالن جو آئيل ڳجراني فوت ٿي ويو هنڌو رسوات ڏهٽ آخري رسم ادا

مورنيسول ايمبولينس يونين طرفان سنڌ ۾ وقت ڪري جو اعلان ڪيو ويو

ٽنڊو محمد خان (ڀ ر) ٽنڊو محمد خان ۾ ڳٽر جي صفائي دوران ساهه ٻوٽجي وڃڻ ڪري فوت ٿيل مورنيسول ايمبولينس يونين طرفان سنڌ ۾ وقت ڪري جو اعلان ڪيو ويو. هنڌو رسوات ڏهٽ آخري رسم ادا ڪئي وئي ، مورنيسول ايمبولينس يونين طرفان 3 ڏينهن سوڪ جو اعلان. ٽنڊو محمد خان شهر جي اسٽيشن روڊ تي گذريل ڏينهن خاڪي طور ڳٽر جي هول ڪي ڪولي صفائي دوران فوت ٿيل ويو 35 سالن ڀٽي گهرائي جو رهاڪو سڪندر آئيل سنڌس ڀرسان ڳٽر ڪنڊ ڪهاڻ ڪوٽ ڪي رهيا هئا ان سوڳمي ۾ ڀٽي ڪولي ڪمرائي جي